

سنجش دگرگونی تاریخی برخی از واج‌های سمنانی با مازندرانی بهشهری و فارسی نوی معیار

جعفر اکبرپور*
مدرس دانشگاه پیام نور بهشهر

چکیده

زبان مازندرانی، از زبان‌های کناره دریای مازندران است. این زبان از خاور به باختر دارای تفاوت‌های آوایی و واژگانی است. این زبان از گذشته‌های دور، نگاه و نگرش خاورشناسان و دانشمندان ایرانی و انیرانی را به سوی خود جلب کرده است و درباره‌ی آن قلم‌فرسایی کرده‌اند. زبان سمنانی در شهر سمنان و برخی از مناطق پیرامون آن رایج است. در پیرامون سمنان افزون بر زبان سمنانی، زبان‌ها و گویش‌های دیگری چون سنگسری، لاسگردی، سرخه‌ای، افتری، شهمیرزادی و... نیز وجود دارد که دارای تفاوت‌هایی با زبان سمنانی هستند. زبان سمنانی از دید واژگانی و آوایی، دارای همانندی‌های فراوانی با مازندرانی است؛ هر چند که از دید دستوری در منفی کردن، نرینگی و مادینگی، ساخت‌های گوناگون فعل و... با زبان مازندرانی ناهمانندی‌هایی دارد. در این جستار کوشیده شده، علاوه بر نشان‌دادن دگرگونی‌های واجی سمنانی و مازندرانی، این دگرگونی‌ها با فارسی معیار نو از دوره‌ی باستان، مقایسه و سنجیده شود.

کلیدواژه واج، مازندرانی، سمنانی، اوستایی، فارسی باستان، فارسی میانه،

فارسی نو.